

IZHAJA VSAK DAN

Redi se nedeljav in prazničnih ob 5. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Novejšini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smetnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 3-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na prednistično listo. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rakopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Natienila Nakarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, član Giorgio Galatti števil. 20.

Poštno-hranilnični račun števil. 841-652. TELEFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Rusinsko vseučilišče.

KRAKOV 27. (Izv.) V tukajšnjem „Kurjer Krakowski“ poudarja rusinski državnozbornski poslanec dr. Ceglinski, da je zadnja izjava „Poljskega kluba“ glede rusinskega vseučilišča napravila na rusinsko javnost jako mučen vtis in je povzročila med rusinskim prebivalstvom splošno razburjenje.

Med Rusini je tudi opažati hudo ogorčenje. Sedaj so se zamogli rusinski vodilni krogi prebivalstvo dihati v ravnotežju; bodočnost pa je negotova. Rusinski politiki odklanjajo z ozirom na sovražno stališče Poljskega kluba nasproti rusinski zahtevi vsake odgovornosti in ne prevzemajo prav nikake garantije, da se bo ljudstvo še naprej obnašalo mirno in v mejah dostojnosti. V Lvovu in v vzhodni Galiciji se bodo, če se razvijejo sedanje politične razmere v Rusinam neprijaznem smislu, odigrali važni in velepomembni dogodki.

Katastrofalne povodnji v Galiciji.

KRAKOV 27. (Izv.) Po večdnem, neprestanem deževju je po mnogih krajih vzhodne Galicije nastala prava, naravnost katastrofalna povodenj. Tako tudi v Krakovu in okolici. Po krakovskih ulicah so se valili celi potoki. Nekatera prizemska stanovanja in skladišča so popolnoma pod vodo. — Požarna bramba je morala včeraj na 50 mestih intervenirati. Dve osebi sta pri tem utonili. Poročila z dežele naznanjajo in poudarjajo velikansko škodo, ki so jo povzročili zadnjednevni nalivi po vsej vzhodni Galiciji. Reka Visla je na več krajih prestopila bregove.

Deželnozbornska kandidatura češke pisateljice Kunčticke.

PRAGA 27. (Izv.) Vkljub temu, da so se mladočeški občinski in mestni zastopi v Mladí Boleslavi izrekli proti kandidaturi češke pisateljice Kunčticke za mlado boleslavski, vsled smrti dr. Škarde izpraznjeni deželnozbornski mandat in proglasili kandidaturu župana Matoušek-a, izjavila vodstvo mladočeške stranke, da vztraja pri kandidaturi pisateljice Kunčticke.

Dunajski svobodomislec proti nemškemu „Nationalverbandu“.

DUNAJ 27. (Izv.) Kakor znano, sta dunajska nemško-napredna poslanca Denk in Ganser tudi člana nemškega „Nationalverbanda“. Nemško-napredni volitci VII. okraja pa so sedaj pozvali oba poslanca, da čimprej izstopita iz „Nationalverbanda“.

Avstrijski vnanji minister v Nemčiji.

BERLIN 27. Avstrijski vnanji minister grof Berchtold je včeraj popoldne odpotoval proti Drazdanom.

DRAZDANE 27. (Izv.) Včeraj zvečer je prišel iz Berlina tusem vnanji minister grof Berchtold. Na kolodvoru ga je pričakoval tukajšnji avstrijski poslanik grof Forgach. Saški kralj je ministra sprejel ob 7. zv. v svojem dvornem gradu. Njemu na čast je bil potem dvorni diner. — Ob 10.50 se je nato grof Berchtold odpeljal proti Dunaju.

Pogreb budimpeštanskih žrtev.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) Nekateri žrtve zadnjih demonstracij so bile danes slovesno pokopane. Pogreb teh žrtev se je razvil v impozantno manifestacijo. Tisoči in tisoči delavstva so spremljali nesrečne žrtve k zadnjemu počitku. Pogreba so se udeležili tudi nekateri poslanci Justhove stranke. Poslanec Justh je na grob položil dragocen venec z napisom: „Žrtvam za splošno volilno pravico“. — Tudi avstrijski socijalni demokratje so poslali venec.

Po končanih pogrebnih ceremonijah so vsi govorniki slavili žrtve kod mučenike za svobodo, za nesmrtno idejo in da njih spomin ne bo nikdar izmrl.

Češki trgovci v Bosni

SARAJEVO 27. (Izv.) Včeraj je tusem dospelo iz Prage 38 zastopnikov češkega trgovstva, pod vodstvom predsednika praškega trgovskega društva „Merkur“ ces. svet. Häusler-ja in praškega župana dr. Groša. Došlece sta na sarajevskem kolodvoru pozdravila predsednik trgovinske zbornice Berković in sarajevski župan Čurčić.

Danes je trgovska zbornica priredila češkim bratom slavnosten banket.

Jugoslovanska umetniška razstava v Beogradu.

SOFIJA 26. (Izv.) Na povabilo srbskega naučnega ministra Jovanovića je danes odpotoval bolgarski naučni minister

Bobčev v Beograd; da prisostvuje slavnostni otvoritvi jugoslovanske umetniške razstave.

BELGRAD 27. (Izv.) V navzočnosti srbskega kralja Petra, pestolonaslednika Aleksandra, princa Pavla, vseh ministrov in bolgarskega naučnega ministra Bobčeva ter zastopnikov evropskih držav je bila danes slovesno otvorjena IV. jugoslovanska umetniška razstava. Po pozdravnem govoru naučnega ministra Jovanovića je kralj Peter s kratkim govorom otvoril razstavo in pregledal vse umetniške paviljone. — Bolgarski naučni minister Bobčev je slednjič prinesel pozdrave bolgarskega naroda srbskemu.

Avstrijski parnik ponesrečil.

DUNAJ 28. (Izv.) Preko Londona poročajo iz Colomba, da je v tamošnji luki ponesrečil parnik avstrijskega Lloydja „Istria“. Podrobnosti še niso znane.

Turčija in Črnogora.

CETINJE 27. Uradno naznanjajo: Mešana črnogorska-turška komisija je odšla takoj po znanih spopadih ob črnogorsko-turški meji na gori Tetrebinjak pri Veliki in natanko preiskala slučaj. Komisija je v nato sestavljenem zapisniku konstatirala, da so turški vojaki brez vsakega povoda streljali na črnogorsko vojaško obmejno stražo na Tetrebinjaku. Črnogorska straža je stala na domačih tleh.

Zapisnik se je v prepisih poslal na obe vladi. Ko je komisija vršila svojo nalogo, so Turki večkrat streljali na nekega v bližini se nahajajočega črnogorskega pastirja in na njegovo čredo. Zaradi tega je med črnogorskim prebivalstvom nastalo splošno in jako močno razburjenje proti Turčiji.

Velikanski nalivi na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) Na Sedmograškem in severnem Ogrskem trajajo že od petka sem hudi in neprestani nalivi. Reke Maros, Szamos in druge izstopajo in poplavlajo polja. Najbolj prizadeti so kraji in mesta Taacs, Marosfalu, Sächlich Reger, Etschdorf, Abufaja in Petela. Več parnih žag in mlinov je moralo delo ustaviti. Leže skoro popolnoma pod vodo. Prebivalstvo zapušča svoje domove.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) Reka Maros še vedno narašča. Osem krajev je pod vodo. Prebivalstvo beži v gore.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) Povodenj je povzročila že dosedaj velikansko škodo. Nad 20 mest in krajev je pod vodo. Ponekod je povodenj razdrila železniške nasipe. Škoda znaša več milijonov. Promet je ponekod popolnoma ustavljen. Porušenihi je tudi mnogo hiš. Prebivalstvu je prišlo vojaštvo na pomoč.

Nesrečne borzne špekulacije.

BUDIMPEŠTA 27. Iz Szegedina poročajo: Predsednik „Szegedinske kmetijske in industrijske banke“, drž. poslanec Ivan Beck je ovadil državnemu pravdnistvu glavnega ravnatelja Marcela Fenyesa in že popreje odpuščenega šefa meničnega oddelka Kristofa Dragusina. Sodna preiskava je sedaj dognala, da je ravnatelj Fenyés z rizičnimi špekulacijami na borzi zavodu zaigral 250.000 K, katere je skušal kriti s falzificiranimi menicami. Pri teh nepoštenih manipulacijah sta mu pomagala Dragusin in pa nedavno insolventni in bankerotni lesni trgovec Geza Juszkovits. — Državno pravdnistvo je dalo v soboto zvečer aretirati zadnja dva. — Proti glavnemu ravnatelju Fenyesu, ki se baje nahaja v nekem berlinskem sanatoriju, je pa izdana tiralnica.

Sodna preiskava je nadalje ugotovila in dognala, da je vsa delniška glavnica v znesku 1 milijona K izgubljena. Zaslišavanja uradnikov in soudeležencev so se danes nadaljevala.

Istra in tamošnje politične razmere.*

Te dni bo imelo „Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri“ svoj občni zbor v Puli, kjer si hoče po treh letih težke in škodljive agonije izvoliti novo društvo.

Tri leta brezdelja ima za sabo zadnji odbor; ali te brezdelce ni povzročil on sam, ampak vsa politična konstalacija od 1907. leta dalje: politično življenje je ubralo drugačen kurz, nego ga je imelo poprej.

Odstopajoči odbor političnega društva je hotel ostati zvest svojim principom političnega konservativizma na podlagi skupnega in složnega dela za narodno stvar; on ni razumel in ni hotel razumeti nove struje, ki se je pričela širiti iz Ljubljane in Krke

*) To situacijsko sliko smo prejeli od znane rodoljuba. Priobčujemo jo, prepustajoč dopisniku moralno odgovornost za vsebino. Uredj.

tja dol do Berma in od tod po srednji Istri in ki ovira vsako delo, vsako gibanje narodu v korist, in ki ni izšla iz njenih vrst. Stari odbor je bil žrtve razmer in principov iz njegova krivda obstoja samo v tem, da se ni znal akomodirati novemu času in znajti v novih razmerah.

Slogaška stranka v Istri, na čelu ji politično društvo, se ni hotela upreti klerikalizmu, iskala je celo stikov z njegovimi zastopniki, in on je imel odprto pot, razvijal se je nemoteno kot posebna, od političnega društva popolnoma neodvisna, samostalna struja.

Ako se je kdo oglasil proti klerikalni propagandi, pritisnilo se mu je pečat „smutljivca“, pečat „razkolnika“; postal je „liberalec“. Slogaši so bili krivični sodniki, ki so trpeli na eno strani samostalno organiziranje, časopise in boj proti vsemu, kar se ne pokorava novi struji, na drugi strani pa so v kali uničili vsak protivni odpor; perhorresciralo se je vsako gibanje, ki bi se bilo hotelo zoperstaviti delu, ki sicer počasi ali konsekvntno ubija narodno čustvo istrskega ljudstva.

Prišel je v Istro klerikalizem, v deželo, ki potrebuje sloge bolj nego riba vode; da je pa taktika političnega društva bila zgrešena je jasno sedaj; a to potrdi tudi bližnja bodočnost.

Pri deželnozbornskih volitvah leta 1908 so stopili klerikalci s svojimi načrti na dan; dogodilo se je prvi krat, da niso hoteli priznati avtoritete političnega društva in niso hoteli imeti žnijm nikakih stikov. Ker so pa bili prešibki za samostalen nastop, so raje prisilili neke svoje kandidate, da so se kandidaturi sploh odpovedali; drugim pa se je kandidiranje v okvirju političnega društva dovolilo šele na izrecne prošnje in posredovanje po ordinarijatih (Zidarič, Šime Červar).

Njihovo časopisje, podpirano od države pod krinko gospodarskih listov, rovari proti poštenim narodnjakom, ker ne trobijo v njihov rog ter hujška proti njim nevedno ljudstvo.

Nikoli pa se ne spominja svoje naloge, da bi moralo braniti naše ugrožene meje in predočati ljudstvu tisočletnega neprijatelja Italijana. Vsi kaže, da se pripravljajo pot bodočemu kompromisu med njimi in Italijani po goriskem receptu, in eden izmed njihovih voditeljev (župnik Grašič) je proti interesom narodnim agitiral in glasoval na občinski seji v Pazinu-gradu, da se zasigura vsprejem v občinsko Zvezo renegatu Italijanu Andrianihu iz hrvatskega Primorja, s čemer a pomnoži število italijanskih volilcev v I. obč. razredu, kjer so zadnjič Italijani samo zmagali za 2 glasa večine. In vse to je bilo inscenirano proti volji slogašev!!!

Tudi v Istri je kranjska klerikalna gospodarska organizacija pokazala, da njen smoter je podpiranje strankarskih in ne gospodarsko-narodnih interesov! — Istrskemu klerikalizmu je prišel na pomoč kranjski kapital in „Gospodarska Zveza v Pulu“ je le filialka njene kranjske mahehe. Pod krinko revizije je ta poslednja poslala v Istro svoje uradnike, ki jih mora drago plačevati istrski kmet-trpin. Kredit posameznih gospodarskih društev zato variji rapo politični boji njihovih predsedstev. Takl odnošaji morajo dovesti do gospodarskega poloma preje ali sleje. V svoji moči gre „Zadruga Zveza“ v Ljubljani celo tako daleč, da one denarne produktivne istrske hranilnice morajo vlagati svojo gotovino pri „Zvezi“ v Ljubljani in ne direktno v Istri; samo da bi se Istra ne mogla gospodarsko osamosvojiti in osloboditi od Kranjske. — In klerikalci govore, da so prijatelji istrskega kmeta...

Politično društvo je ves ta čas pasivno opazovalo ves razvoj in padalo bolj in bolj v letargijo ter ubujlo svoj ugled. In leta 1911 ni moglo niti prevzeti v svoje roke izvedbe državnozbornskih volitev, pri katerih so mislili klerikalci zadati smrten udarec slogaški politiki: vreci dra Laginjo in postaviti na njegovo mesto dro Červarja. Tedaj se jim to še ni posrečilo.

Človeku, ki ne pozna razvoja ondotnih razmer, zdi se nenaravno, da se niso mogli združiti in nastopiti. Mlajši, naprednim idejam pristopni elementi, ki bi bili vsaj paralizirali to narodno razdirajoče delo in vsiljuje se mu vprašanje: ima li sploh Istra takih ljudi? Ima jih — Zuccona, Poščića in drugih. Ali vsi ti so vzrasli v dobi najljutejšega boja za narodne pravice in njegov obstanek, v času uzorne narodne sloge; zato jih je preobrat, ki se odigrava v Istri, presenetil, ker je prišel skoro nepričakovano. Izvoljeni na starem slogaškem programu, člani političnega društva, verujejo še vedno vsaj deloma v slogo, ki naj bi združila ves narod in ga

vsposobljala za delo in napredek. Taka je tudi mlajša generacija tridesetih let konservativna, kakor istrski kmet sam in manjka ji poguma za odločen nastop, ki naj bi sedanjemu kaosu v načelih in ciljih napravil konec za vselej. Njeno naziranje se zrcali v resolucijah, sprejetih na nekem shodu v Opatiji marca meseca t. l., kjer je proklamirala za prvi princip svojega delovanja „staro slogo“.

Razumljivo nam je njihovo stališče, premoteno z narodnega kriterija, in priznati moramo, da gospodarsko in kulturno za svojimi nasprotniki zaostali narod mora svojo bodočnost zidati le na složno postopanje in delovanje. Celot sveta dolžnost posameznih faktorjev je, da žrtvujejo v narodno korist svoje struje in prava sloga biti mora cilj vsakemu pojedincu zatiranega naroda, ker ohranjenje naroda kakor celote je predpogoj kulturnega in gospodarskega napredka dotičnega ljudstva. Zato moramo biti za narodno slogo!

Ali sloga mora biti prava in popolna in odstraniti se mora vse, kar je slegi na potu! Klerikalna struja v Istri bi se morala odreči svoji posebni organizaciji, bilo politični, bilo kulturni, njihov list bi moral zopet postati gospodarski organ in vse njihove institucije bi se morale postaviti na izključno narodno-katoliško stališče, ki je bilo stališče Dobrile in je stališče sedanjega političnega društva. Površna politična sprava pod status quo, ki bi bila — pustivši nedotaknjeno samostalno organizacijo z vsem njenim sedanjim aparatom — le navidezno premirje in bi dala klerikalni stranki na razpolago dovolj časa za zbiranje novih sil, bi pomenila za vse one, ki ne pripadajo tej struji neizogibno katastrofo. V taki spravi bi bili vsi neklerikalni elementi vezani na staro slogaško politiko; vsaka izprememba bi se zabranila kakor nedopusten novum. Tak kompromis bi bil polovičarski nestvor, ki bi nutil desnici klerikalcem kruha, levici neklerikalcem pa — kamen.

Politični klerikalizem je protinarodno gibanje, za narod kakor socijalizem skupno nevarnejše nego socijalizem. Med tem, ko tudi ta, da dela v korist skupnega človečanstva, čegar del je narod, stremi oni za cilji, ki nimajo pred sabo niti ljudskega, niti narodnega blagostanja. Njemu je pojem stranke, kaste ali razreda višji od pojma „narod“. Njemu je narodnost — svojstvo, ki spaja ljudi istih običajev, jezika in značaja ter blaži stanovske in strankarske razlike — radi indiferentnega interesa na obstanku naroda kakor skupine — paganstvo.

Želimo kompromisa, ker ga potrebujemo, ne radi sebe, ampak radi naroda, njegovega obstanka in razvoja. Dajmo se vezati za narodov blagor, ali čemu naj bi nam zvezali obvede roki, ako si jo puščajo oni eno svobodno in z bičem oboroženo? Kompromis je koristen, ali iz njega ne sme nikdar iziti ena stranka poražena, druga pa zmagonosna; enakost za vse mu mora biti deviza!

Senzacijonelne aretacije v Italiji.

Iz nejasnih izpovedet D'Albe, avtorja atentata na kralja Viktorja Emanuela II. in iz nekaterih besed, ki so ušle zločincu, se je državni pravdnik uveril, da je moral nekdo nagovoriti rimskega zidarja k atentatu in da mora torej biti tudi skrivavec. Nekega dne, ko je bil D'Alba bolj žalosten in potr, nego navadno, ga je državni odvjetnik izpraševal z večjo vtrajnostjo in je izmamil iz zločince izpovedi in imena. Vsled tega je bilo izdanih 6 ali 7 odredb aretacije proti anarhistom, ki jih je D'Alba ovadil. Več teh obtožencev blva izven Rima. Med njimi je tudi 35letni odvjetnik Gaetano di Blasio, bivajoč v Cassinu. Aretirali so ga dne 22. maja. Dne 23. maja je bilo v Bologni izvršenih več hišnih preiskav pri anarhistih Fabbri in Zavattero. Oba sta bila zasilana na policijo, a puščena na svobodi. Pač pa je Zavattero stavljen pod policijsko nadzorstvo. Kakor se doznaje od zanesljive strani, bo te dni po nekaterih mestih Italije in morda tudi v samem glavnem mestu Rimu izvršenih več aretacij, in pravijo, da bo to senzacija radi odličnega položaja, v katerem se nahajajo nekateri obtoženi oseb.

Domače vesti.

Poročil se je g. Fran Lenarčič z g.co Angelo Brandolinovo v Rujanu. Častiloma!

† Ivan Godina. Binkoštna nedelja je bila za tržaško Slovenstvo pravi črni — petek. V nedeljo zjutraj je zatisnil svoje oči mož, ki smo ga po pravici šteli k najboljšim med najboljšimi v naši tržaški okolici. Mlad po letih, v najlepši cvetoči moški dobi je bil — hrastov steber narodni stvari in našem

I. okoliščanskem okraju, v Škedenju. V nedeljo zjutraj je zatnil svoje oči po hudem in dolgem trpljenju gospod Ivan Godina, starosta „Sokola“ v Škedenju, bivši predsednik „Velesile“, predsednik „Gospodarskega društva“, predsednik zavarovalnice za govejo živino, odbornik gostilničarske zadruge v Trstu, tajnik „Kmetijske družbe za Trst in okolico“, odbornik „Tržaške posojilnice in hranilnice“, ustanovnik in poseben podpiratelj podružnice družbe sv. Cirila in Metod, član vseh narodnih društev v Škedenju itd.

Smrt tega priprostega sicer, ali neizrečeno bistrrega, idealno navdušenega in v vsakem pogledu uzornega moža je vzbudila med mestnimi Slovenci obče žalovanje, v I. okraju pa naravnost konsternacijo. Vsa ta neizmerna žalost je prišla do naravnost pretresljivega izraza na pogrebni slavnosti včeraj popoldne.

Na narodnih društvih so visele zastave na pol droga in s črnimi žalovalnimi znaki. Že kmalu popoldne je bilo opaziti na škedenjskih ulicah nenavadno vrvenje. Vzlic nevšečni okolnosti, da „Edinost“ včeraj dopoldne ni izšla in da zato zlasti okolica ni bila zadostno obveščena o smrti tega popularnega moža, so prihajali vendar le ljudje od vseh strani, da se je množica na ulicah vedno bolj zgoščala. In ker je takorekoč ves občinski Škedenj sodeloval, smemo reči, da je bilo v Škedenju ob uri pogrebne slavnosti zbranih na tisoče ljudi.

Kondukt je vodil veleč. gosp. župnik Macarol ob asistenci dveh duhovnikov. Po dovršenih mrtvaških obredih je zapel veliki znano izborni zbor „Velesile“ „Molitev“ tako ganljivo, da se je razlegalo po cerkvi glasno ihtenje.

Pred cerkvijo smo mogli zabeležiti, da so bili položeni na krsto nastopni krasni in veliki venci, skoro vsi s trakovi in narodnih barvah: Zvestemu sotrudniku - Politično društvo „Edinost“. Svojemu prvemu predsedniku - „Gostilničarska zadruga“. Svojemu tajniku - „Kmetijska družba za Trst in okolico“. Svojemu nepozabnemu bratu - Zalujoči bratje in sestre. „Zavarovalno društvo“ - Svojemu predsedniku. „Gospodarsko društvo“ - Svojemu predsedniku. Zalujoča družina - nepozabnemu očetu. „Kmetijska družba“ - Svojemu odborniku. Andrej Godina - nepozabnemu prijatelju.

Razvrstili se je sprevod kakoršnjega Škedenj gotovo še ni videl. Kakor že rečeno: sodelovalo je na tisoče ljudi, ki so deloma korakali v sprevodu, deloma pa ob straneh tja skozi ves velik Škedenj do pokopališča. A kar je bilo glavno in največja in najizrazitejša manifestacija vse tiste velike ljubavi in spoštovanja, ki je užival pokojnik: ni jedno oko ni bilo suho in v vsakem obrazu se je izražala globoka žalost, ki je pretresala srca. Ženske ob straneh so bridko plakale in napravljale znak svetega križa, blagosiljavajoč krsto, ki je odnašala zemске ostanke vsem toli dragemu pokojniku. V sprevodu samem smo videli starce 60-70 let, ki so plakali kakor mali otroci.

Na četu sprevoda je svirala škedenjska godba žalostinke, sledila jej je mogočna „Velesila“ korporativno. Za „Velesilo“ je korakal škedenjski „Sokol“ v tako lepem številu, da smo bili presenečeni. Vse priznanje. (Tu naj omenimo, da so „Sokoli“ pred pogrebom bridko tarnali, ker jim je usojeno, da izkazujejo kakor prvemu to čast ravno svojem ljubemu in oboževanemu starosti).

Za vozom s krsto so korakali sorodniki, med katerimi je mladi sinko pokojnikov vzbujal s svojim obupom najgloblje sočutje vseh. Sledila so zastopstva vseh narodnih društev škedenjskih, katerim vsem je bil pokojnik dobitnik in podpiratelj. Potem zastopstva tržaškega „Sokola“ (v civilu), kmetijske družbe, političnega društva „Edinost“, tržaške posojilnice in hranilnice. Med udeležniki smo videli državnega poslanca dr. Gregorina, deželne poslance Sancina, Miklavca, dr. Wilfana, dr. Slavika, dr. Justa Pertota, Josipa Pertota, potem predsednika „Kmetijske družbe“ Ivana Goriupa.

Drugorodci, ki jih je bilo tudi veliko na ulicah škedenjskih, so strme gledali na to veličastno manifestacijo, ki je napravila nanje očitno najgloblji utis.

Prvi so vstopili na pokopališče „Sokoli“, a za njimi se je razgrnila po vsem svetem prostoru večnega miru množica, kakoršnje gotovo še ni videlo škedenjsko pokopališče. Grob so obstopili v krogu Sokoli. Ko so duhovniki opravili molitve, je stopil k odprtemu grobu predsednik Velesile, g. Godina Kudrič, da se poslovi od bivšega predsednika in vednega podpiratelja tega društva. Govornik je zaklical: Dragi Ivane, zapuščaš nas v najlepši moški dobi. Ali za nas nisi umrl, duh tvoj bo živel nadalje med nami. V imenu bratov „Velesile“ ti ključem: Slava!

Na to je izpregovoril predsednik pol. društva „Edinost“, g. dr. Wilfan, ki je v glavnem izvajal takole: Tu stojimo pred odprtim grobom moža, čegar smrt pomenja nenadomestno izgubo. Žalost nam pretresa srca in pregloboko potrpi smo, da bi mogli primerno oceniti izgubo, ki nas je zadela. Umčeno je mlado življenje, od katerega smo

pričakovali še mnogo sadu. Seveda naša žalost ne more doseči žalosti onih, ki so mu biti najbližji. Njim ne more nikdo nadomestiti pokojnika. Njih ne morejo tolažiti besede, njim more dati utehe le zaupanje v Boga.

Govorim v imenu vseh, ki smo ga videli na delu: podoba moža uzornega v vsakem pogledu. Mlad je bil še, a je že veliko storil, narodni stvari je dal — samega sebe. Da si priprosto vzgojen, je bil pokojnik moder, bistroviden in delaven mož. V naših narodnih bojih smo mogli vsikdar računati nanj. Navdušen sam je vsikdar tudi druge vzpodbujal in navduševal. Toda ni bil mož le v strogo narodni in politični borbi — bil je tudi vztrajen delavec na gospodarskem polju. Več je dajal od sebe, nego bi bili smeli zahtevati od njega. Delal je nad svoje moči. Bil je uzor delavnega moža. Njegovo zlato srce se je zrcalilo v njegovih očeh: kako so mu iskrale tiste mile oči, ko se je mogel veseliti kakega uspeha! Zato moramo reči, da je s smrtjo Ivana Godine zadela britka izguba Škedenj, vso našo okolico, skupno tržaško Slovenstvo. Poslavljamo se od tega moža, ko ga vsprejema zemlja, za katero je toliko delal. Slava Ivanu Godini! Bodi mu zemlja lahka in vsprejmi ga va-se!!

Te kratke, priproste a z globokim čustvom duše govorjene besede so napravile na množico tolik vtis, da se je razlegalo glasno ihtenje po vsem pokopališču. Ganotje, ki je stiskalo srca, je premagalo tudi „Velesilaše“, da so mogli te z največjim naporom odpeti dve žalostinki. Solze so posvečale to zadnjo ljubav, ki jo je napravila „Velesila“ pokojniku s pesmijo, ki jo je pokojnik tako goreče ljubil in jo vsikdar poslušal z idealnim vzhvičenjem.

Mej tem pa, ko so se ljudje drenjali k grobu, da vržejo v zadnje slovo pest slovenske prsti na krsto uzornega slovenskega moža, se je odigral prizor, ki je pretresil navzočim mozeg in kosti: funkcionarji novega pogrebne podjetja, ki je res uzorno priredilo ves pogreb, so odprli okence na krsti, da sinko pokojnikov še enkrat in zadnjikrat pogleda v lice svojemu očetu. In sledil je vzklík, da bi moral biti iz kamena, kogar ne bi pretreslo v dušo.

Za danes pripominjamo še, da je pokojnik v cvetoči dobi 40 let ostavil — poleg drugih sorodnikov — vdovo, hčerko Justino in sinčka Dionizija, ter mater. A neizmerna tragika je v dejstvu, da si je bil ravno priredil svoj novi dom, a je prišel vanj — na mrtvaški oder. Ravno pred selitvijo je bil odšel v sanatorij, da se podvrže težki operaciji. Bolehal je že dolgo na želodcu. V nedeljo zjutraj ob 4. uri je umrl in prepeljali so ga v Škedenj na novi dom. Prve in jedine ure je sproved na novem domovanju na mrtvaškem odru.

Slava spominu Ivana Godine! Škedenjci pa bodo najlepše slavili ta spomin, ako bodo živeli in delovali v duhu in po izgledih najboljšega med njimi — preminulega Ivana Godine.

Ne gojimo gada na svojih prsih! Pišejo: Slovenski denar jim gre v slast, ali spoštovanje do Slovencev, to pa jim ne gre. Minole dni sem poslal svojo hčerko po meso v mesnico g. Vergilio Stern ul. Istria pod Tirolcem. Ker je bilo meso zelo slabe kvalitete, sem je nesel nazaj z zahtevo, da mi je zamenjajo. Vergilio seveda ni bil zadovoljen. Trdil je, da je meso dobro in da jaz mesa sploh ne poznam. Začel me je zmerjati in vpiti nad menoj s porco di ščavo! Seveda sem jaz reagiral na taka žaljenja in sem mu rekel, da naj se strmuje takega žaljenja odjemalcev, ki mu vendar znašajo denar v njegov žep.

To sem hotel napisati v priporočilo g. Sterna našim ljudem.

Dante v — vodnjaku. Ubogi Dante, kaj vse počenjajo s teboj ti nezakonski paglavci tvojege velikega in plemenitega naroda, ti onečaščevalci tvojega preslavnega imena, ti oskrnjevanci tvoje božanske poezije, tvojege serafinskega duha! Ali kaj hočeš! V blatu političnostrankarskega proselitstva in narodnega izdajstva, renegatstva, se je porodila ta črva, in njej ni sveto niti najsvetejše, niti ti, niti tvoje ime!

Bilo je to v Sv. Križu in pripravljali so se krišti „Italijani“, da proslavijo svojo „Lego Nazionale“. In seveda so po vzoru tistih Tersitov, ki so nadeli v svoji nizki prostosti društvu, ki naj krade in ropa drugemu narodu najmilejše, kar ima, nedolžno deco, da vzgaja iz nje izdajce lastnega rodu in jezika, ime največjega pesnika vseh časov in vseh narodov, Danteja Alighierija, tudi krišti „Italijani“ so zlorabili to vsakomur, ki ima kaj duše, kaj srca, tako sveto ime. Da bi bila njihova „slavnost“ tem slovesnejša, so si dali namreč napraviti iz mavca kip velikega pesnika in slavnost njihove raznarodovalnice naj bi se bila vršila v okrilju njegovega velikega duha.

Postavili so omenjeni pravkar dogotovljeni Dantejev kip, da bi se jim bil posušil, na neki vodnjak, toda les je bil preperel, se je udrl pod kipom in kip je padel v vodnjak, odkoder so ga le komaj in komaj še rešili, seveda pa vsega pokvarjenega ker se vendar mavec razpusti v vodi.

Rekli bi skoraj, da je tu protestiral sam duh velikega pesnika proti zlorabi, ki so jo hoteli uganjati žnjim.

Kaj se je zgodilo pozneje, ni znano, gotovo pa je, da je vest o Danteju v vodnjaku povsod, kjer so jo izvedeli, povzročila marsikak piker dovtip na račun onih svetokriških „Italijanov“, katerim bi Dante pač z vso ogorčenostjo obrnil hrbet, ko bi zaslišal le par besedi njihove pristne kraškoslovenske „italijanščine“, in mislimo, da nam ne bo nihče očital, da smo vražasti, ako smatramo celi ta dogodek za nekako znamenje, da bo prej ali slej prav tako tudi to svetokriško „italijanstvo“ padlo v — vodo, kakor je padel vanjo oni kip!

Mednarodne konjske dirke na Montebellu. Na blinčasto nedeljo popoldne je bil peti dan te športne prireditve, ki se je posebno priljubila tržaškemu občinstvu. Vreme je bilo posebno ugodno za mnogobrojen obisk, ker ni bilo prevroče, kajti nebo je bilo lahko prepreženo z oblaki.

Glavno nagrado K 1500 je pridobil francoski 6 let stari žrebec „Garik“, v času 1 minute 25 sekund na razdajo 2100 metrov, na končni cilj je druga prišla ameriška kobila „Virginija Jay“ in tretja tudi ameriška kobila „Hanna Lulse“ katera je bila postavljena na razdajo 2125 metrov.

Totalizator je plačal na prvodoločeno 30 kron za vložko 5 kron, na prve tri doše pa 39, 31 in 31 kron za vložko 20 kron.

Pripomniti je, da je „Garik“ brat znamenitega „Custer“-ja, ki je eden izmed najboljših konj na kontinentu. Francoska pasma že z uspehom rivalizira z ameriško, kajti ni le samo izborna za hitrost temveč tudi trepežnejša od ameriške. Za regeneracijo konjereje je to dejstvo velepomembno, dokaz temu, da so merodajni konjerejski krogi na Dunaju započeli obračati vso pozornost na ta pojav.

Zidarji! V kratkem bomo triumfirali nad zlobo in hinavščino socialnih demokratov. Naša moč narašča dan na dan. Terroristi morajo biti iztrebljeni iz delavskih vrst. Da pokažemo, da smo slovenski zidarji odločni bojevniki za socialno in narodno stvar, da pokažemo, da se nismo podvrgli nasprotnikom slovenskih zidarjev, smo sklenili razviti na dan petletnice obstoja „Nar. del. organizacije“ (t. j. meseca avgusta t. l.) lastno zastavo. To bo lep slavnostni dan za nas, slovenski zidarji!

Pridružite se nam torej vsi, da se poveselite tedaj z nami vred. Zapomnite si, da se bliža dan zmage, dan naše rešitve!

Knjigovodstvo družbe sv. CM nas prosi, da objavimo sledečo notico:

Razni slovenski časopisi objavljajo družbine prispevke: podružnic, iz nabiralnikov itd. Tudi „Slov. Branik“ objavlja mesečni izkaz. Ti izkazi se objavljajo v časopisih vsak mesec prve dni za minuli mesec. Po objavi pa prihajajo na družbo razna pojasnila, da je zneske drugače, ali na drugo ime izkazati, ter je vsled tega treba, ne sicer zneskov, pač pa imena v knjigah popraviti.

Nadalje ima CM družba nekatere podružnice, zlasti v Trstu, katere izplačujejo sporazumno z vodstvom razne stroške na račun vodstvene blagajne. Koliko se je na ta račun izdalo, družba doznaja še-le, ko so prišli podružnični računi na vodstvo. Ti zneski se zaračunijo potem naknadno kot družbini stroški, objednem pa kot družbeni prispevki od podružnic. Koliko znašajo vsi dohodki družbe v času od 1. januarja do 31. decembra vsacega leta, se ne more pri vodstvu konstatirati že dne 31. decembra vsacega leta, ampak pozneje. Družbeni zaključek, bilanca za minolo leto objavlja se na glavni skupščini in pozneje v koledarju. Ti podatki so pravilni in zanesljivi.

K slavnosti razvitja zastave šentjaskobske Čitalnice dne 2. junija so se nadalje priglasila sledeča br. društva: 22. Slov. del. izobr. društvo, korporativno. Spored slavnosti je sledeči: 1. Sprejemanje br. sodelujočih društev. Zunanja br. društva so naprošena, da nam nemudoma javijo čas prihoda. 2. Ob 2. uri zbirališče vseh sodelujočih društev na vrtu Konsumnega društva pri sv. Jakobu, nasproti cerkve. 3. Ob 3. uri skupen odhod na veselilni prosor. 4. Velika slavnost z razvitjem zastave, nastopom pevskih društev, šaljiva pošta, srečanje za živo jagnje, ples itd. Prižigali se bodo krasni umetni ognji. V slučaju slabega vremena se vrši slavnost prihodnjo nedeljo dne 9. tm.

Sola na Katinari odpre se zopet dne 3. junija in ne 29. t. m., kakor prej naznanjeno.

Popravek. Opozorjeni na pomoto, ki se je urinila v nujni predlog posl. Mandiča in tovarišev v štev. od dne 19. t. m. popravljamo, da toča ni zadela Podgrada, ampak Podgorje v Istri.

Nekaj za smeh. „Polar Tagblatt“ opisuje in beleži tragi-komično epizodo, ki se je dogodila v Puli. Bil je čas selitve. Neki gospod je najel sobo v neki hiši, ki mu je zelo ugajala. Vesel, da je našel tako udobno gnezdece, je šel v gostilno, da proslavi dogodek. Vračal se je domov — natrkan. Ali alkohol ima to svojstvo, da — meša misli, da pustoši na polju spomina. In junak naše

zgodbe bi znal zapeti pesmico o tem. Hišo je še našel, ali tega ni vedel, se-li nahaja v prvem, ali drugem nadstropju. Šel je vendar — ključ je odprl — v neko stanovanje v prvem nadstropju. Stopivšemu v predsobo se mu je situacija — v kolikor se mu je nudila ob medlem svitu užigalice — zdela tako znana, da je zadovoljen sam s seboj zlezel iz obleke, jo obesil in je — da ne zbudi nikogar — tiho smuknil v svojo sobo. In glej: tu je stala postelja. Z vzdihom olajšanja se je zvrnil na junak v posteljo. In — grozen krik in iz postelje je skočila obla ženica, ki jo je nesramnež motil v najboljem snu. Ali vse to še ne bi bilo tako hudo, da se ni v diskant, ki je bil sicer hreščec, a je vendar prihajal od femininuma, vmešal naekrat grozeče — globok bas in da se niso iz stranske postelje dvignile konture širokoplečega moža: prisopil je soprog, da se ljuto maščuje za žaleno čast. Začelo je divje klanje, v katerem je vsakdo poudarjal svoje pravo. Vsa hiša se je zbrala in prišlo je razjasnilo: šepajoča gospodinja stanovanja v drugem nadstropju je agnoscirala pretepenega ljubimca alkohola kakor svojega najemnika. Zgodba se je zvršila z obćim vse pomilujočim smehom.

Tržaška mala kronika.

Trst, 27. maja.

Poskušen samoumor. Včeraj ponoči, nekako okrog ene, je ena onih nesrečnih, ki kupčujejo z lastnim telesom, neka Lucija Kariš, stanujoča v ul. S. Filippo št. 4, izpila večjo mero hipermangove raztopine, hoteč se sama umoriti. Prvo pomoč je podal nesrečnici zdravnik rešilne postaje. Ko ji je izpiral želodec, je dobila tako hud histerični napad, da so morali poslati po Trevesa, ki jo je prepeljal potem v mestno bolnišnico.

Zastrupil se je z alkoholom. V nedeljo zjutraj okrog 3 je bil poklican zdravnik rešilne postaje v policijsko stražnico v ul. Chiozza, kjer se je nahajal v ul. Solitario št. 15 stanujoči 34letni dninar Ivan Škrbina. Nesrečnež se je popolnoma upijal, padel in se precej poškodoval na glavi. Zdravnik mu je podal prvo pomoč in potem odšel. Okrog 7 zjutraj pa so zopet klicali zdravnika v stražnico, češ, ker Škrbina ni kazal več nikakih življenjskih znakov. Zdravnik je prišel in je mogel le konstatirati, da je Škrbina mrtav.

Že prkar se je dogodil slučaj, da so tako umrli ljudje v policijski stražnici, ne da bi policija vedela kedar. Vsekakor je pričakovati, da se tu uvede preiskava, da se vendar pride enkrat na dan, kdo je kriv tej nemarnosti. Ne vemo tudi, zakaj neki obdržavajo take ljudi na policijski stražnici, namesto da bi jih dali odpeljati v mestno bolnišnico. Ali je človek bolan, potem spada v bolnišnico, ali pa ni bolan in potem spada v policijski zapor, če je zakrivil kaj takega, da je imela policija povod, pridržati ga v zaporu. Nikakor pa ne spadajo v policijski zapor ljudje, h katerim je moral biti poklican zdravnik.

Pobil se je. V Kladinu št. 54 stanujoči 30letni dninar Edoardo Contasut je padel tako nesrečno, da se je precej nevarno pobil po čeljusti in je tudi najbrž zadobil težje notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Nesreča na krovu. Včeraj popoldne je nekemu mornarju na bojni ladji „Pantherju“, ki je zasidrana pred ladjedelnico pri Sv. Marku, ko je spuščal čoln v morje, zmečkalo roko. Ponesrečenca so prepeljali v vojaško bolnišnico.

Maščevati se je hotel. Predvčeršnjim zvečer ob 10 je bil ob prihodu parnika „Capodistria“ iz Kopra aretiran 28letni dninar Maksilijan Presel, stanujoč v ul. Crosada št. 12., ker ga je ovadil neki Josip Mauro, ki stanuje v zagati S. Tacia št. 6, češ da je ukradel njegovemu očetu srebrno uro z zlato verižico v vrednosti 80 K. Na policijskem ravnateljstvu se je dognalo, da je bil Presel nedolžen in so ga tudi takoj izpustili.

Presel pa se je hotel maščevati nad Maurom zaradi ovadbe. Šel je za Maurom, ki se je vozil na kolesu, došel ga je v ulici Felice Venezian in ga sunil tako krepko, da se je Mauro, kakor je bil dolg in širok, s kolesom vred zvrnil po tleh. Ko se je Mauro pobral precej potolčen, je Presel že izginil. Mauro je stvar hitro ovadil policiji in Presel je bil aretiran.

Poskušen samomor. Trgovski agent Leo Jeloveček, 26 let star, stanujoč v ulici Giulia 29, pristojen na Vrhniko pri Ljubljani, se je poskušil snoči umoriti in je zavžil večje množine fenolne hisline. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Z okna padla. V ul. Tiziano Vecellio št. 16 stanujoča 56 letna Marija Bratina je včeraj zjutraj hotela obesiti na okno kletko

SOKOLsko
za gospode in dame, lodno in modno blago, priporočila KAREL KOCIAN, tovarna suknja : : v Humpolcu (Česko), blago, suknja : : Uzorec franco, : :

Dober tek!

Imamo zdrav želodec in nas ne tišči v želodcu, nimamo več bolečin, odkar rabimo Fellerjeve odvajajoče Rhabarber kroglice z zn. Elsakroglice. Povemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite jih tudi Vi, uredijo odvajanje in pospešujejo prebavljanje. 6 škatljic franko 4 krone. — Izdelovatelj lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatroj št. 264 (Hrvatsko).

s kanarčkom, pa je izgubila ravnotežje in padla na ulico. Ubožica se je precej močno poškodovala na glavi in si je tudi pretresla možgane. Prvo pomoč ji je podal zdravnik rešilne postaje in ostala je potem o domači oskrbi, ker je domači niso hoteli dati odpeljati v bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Avguštin, škof, Jaromir. — Jutri: Maksim, škof. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 15.6 C°. — Vreme včeraj: Lepo. Vremenska napoved za Primorsko: Neizpremenjeno.

Društvene vesti.

Zveza Jugoslovanskih železničarjev sklicuje za sredo, dne 29. t. m., ob 8 zvečer izredno sejo osrednjega odbora. Na dnevnem redu so važne stvari, odborniki naj se torej udeležijo seje točno in polnoštevilno.

Učiteljsko društvo vabi vse članice in člane na sestanek v četrtek, dni 30. majnika, ob 5 in pol pop. v slovensko šolo na Acquedottu.

Dnevni red: 1. Poročilo o izpremembi „Zavezinih pravil“. 2. Informativno poročilo o Ogleju in Gradežu, v orijentacijo izleta, (dr. Merhar). 3. Volitev delegatov na letošnje Zavezino zborovanje v Celju.

Nar. del. organizacija.

Slovenci mesta in okolice! Pred leti še slovenski delavec v Trstu ni smel kazati svojega slovenskega rojstva, se je moral pokoriti tujemu kapitalizmu in slediti takozvanemu rdečemu internacionalizmu.

Ako je zahteval ta ubogi trpin svoje jezikovne in narodne pravice, tedaj so ga internacionalci surovo prijeli, sovražili so ga zato, ker je hotel ostati zvest sin slovenske matere, v istem času pa so socialni demokratje podpirali „Lego nazionale“.

Zato pa so se slovenski delavci, ki še niso izgubili čuta in ljubezni do svojega teptanega naroda, z nejevoljo obrnili od socialne demokracije ter si ustanovili svojo lastno, na narodni podlagi slonečo „Narodno delavsko organizacijo“, v kateri ima vsak zaposlavljen in zatirani član slovenskega naroda pravo zaščitnico in pribežališče. Ista se ne bojuje samo z gospodarskimi, ampak tudi narodnimi nasprotniki za pravice zatiranega slovenskega delavstva.

Ti zvesti sinovi naroda polete dne 9. junija t. l. s posebnim vlakom v kraško metropolo Sežano in prirede tam na prostornem, senčnatem vrtu pri „Treh kronah“ veliko ljudsko veselico z godbo, petjem in plesom.

Bratska društva, ki se nameravajo udeležiti tega izleta, naj blagovole naznaniti najdalje do 4. junija v „Narodni delavski organizaciji“ ul. sv. Frančiška št. 2.

Socialnodemokratski govorniki podarjajo na vsakem shodu, da je njihova „Zveza avstrijskih stavbinskih delavcev“ samo strokovna organizacija, kakor naprimer druge strokovne organizacije, ki niso s socialno demokracijo v nobeni stiki. Ko bi se oni ne posluževali te neresnice, bi danes ne imeli v socialni demokraciji niti erega slovenskega zidarja. Tako pa so mersikate-rega zmešali in pridobili na svojo stran. Mi moramo pa ponovno povedati slovenskim zidarjem, da socialna demokracija brez strokovnih organizacij sploh ne bi ekzistirala. Socialna demokracija obstoji iz strokovnih, političnih in združnih organizacij. Vse te organizacije tvorijo socialno demokracijo. In če socialni demokratje drugače trde, smatrajo poslušalce (v tem slučaju zidarje) za neumne in mislijo: Ti nezavedneži, ti tepci in žlajfarji — kakor je pisalo njihovo glasilo „Stavbinski delavec“ — nam že pojdejo na limanice!

Tako je, slovenski zidarji! Na prihodnjih volitvah se boste kesali, ko se bo z vašimi težko prisluženimi krajarji vozilo s fiakerji naokrog in pribijalo lepake po zidovih v italijanskem jeziku. Vse to dobro pomislite, slovenski zidarji, in recite odkritosrčno, niti vinarja več stranki, ki nas je s pomočjo laži in terorizma prisilila, da smo se jej pridružili!

— Godbeni odsek NDO. V sredo, dne 29. t. m. izredna odborova seja v društvenih prostorih. Začetek ob 7 in pol zvečer.

— Krajna skupina mestne plinarne priredi 23. junija veselico na vrtu kons. društva „Jadrán“ pri sv. Jakobu.

— Krajna skupina zidarjev NDO sklicuje za četrtek ob 7 zvečer shod v „Kons. društvu“ na Opčinah.

— Krajna skupina škedenjskih plavžev NDO sklicuje za danes ob 7 in pol zvečer važen sestanek v „Gospodarskem društvu“ v Škednju. Dnevni red je zelo važen, zato prosimo obilne udeležbe.

— Krajna skupina zidarjev NDO sklicuje za jutri ob 6 in pol odborovo sejo v društvenih prostorih ul. sv. Frančiška št. 2.

— Zidarjem v Dekanih! Naznanjamo vam, da je blagohotno prevzel vpisovanje novih članov gospod Avguštin Mahnič v Dekanih. Dekanski zidarji, vpišite se vsi v „Nar. del. organizacijo“!

— Tovariš Verčon je nabral na javnem shodu krajne skupine zidarjev NDO v Dekanih K 1142 vin. za novo zastavo krajne skupine zidarjev NDO. Srčna hvala vsem darovalcem!

Gospodarstvo.

Statistika živine. V Argentini se je vršilo dne 31. decembra 1910 štetje živine, ki kaže v primeri s štetjem od 1. maja leta 1908, sledeče razlike:

Vrsta	Štetje od		Več (+) ali manj (—)	
	31. dec. 1910	9. III. 1910	v številkah	v %
Goveda	28827900	29116625	— 288725	— 1
Konji	8435141	7531376	+ 903765	+ 12
Ovce	73012640	67211754	+ 5800886	+ 8.6

Kakor je razvidno iz tega, je število goveje živine padlo za 1%, dočim je število konj naraslo za 12 in število ovac za 8.6%. Popolnoma pa se te številke vsekako ne dajo primerjati, ker se je štetje vršilo v različnih letnih časih.

Na Kubi so vspehi štetja dne 31. decembra 1910, primerjani z onimi od 31. decembra 1912 sledeči:

Vrsta	Štetje od		Prirastek	
	31. dec. 1910	31. dec. 1909	v številkah	v %
Goveda	3212017	3074509	137578	4.5
Konji	613042	555423	57619	10.4
Oslji	3487	3340	147	4.4
Mule	60857	58957	1900	3.2

V Združenih državah Severne Amerike:

Vrsta	Štetje od		Več (+) ali (—) manj	
	15. IV. 1910	1. jun. 1909	v številkah	v %
Konji	23015902	21203901	+ 1812001	+ 8.5
Mule	4480140	3438523	+ 1041617	+ 30.3
Oslji	122200	110012	+ 12188	+ 11.1
Goveda	63682648	63335832	— 346816	— 0.5
Prasici	59473636	64686155	— 5212519	— 8.1
Ovce	52838748	61735014	— 8896266	— 14.1
Koze	3029795	1948952	+ 1080843	+ 55.5

Število prebivalstva je od leta 1903 do 1910 naraslo od 75,994,575 na 91,972,266.

V Egiptu:

Vrsta	Štetje		Manje	
	1911	1910	v številkah	v %
Konji	50675	54666	3991	6.6
Goveda	656166	627091	15925	2.4
Bivoli	657406	675392	17986	2.7

Z gorinavedene statistike je razvidno, da kljub naraščanju prebivalstva število goveje živine pada in je v tem dejstvu iskati glavni vzrok draginje mesa.

Vesti iz Goriške.

Dostavljanje pošte na progi Trst-Jesenice. Iz Avč nam pišejo: Od 1. maja sem se dogajalo v dostavljanju pošte potom železniških pošt. uradnikov nerednosti, da bižkone v vsej Avstriji ni kaj takega. In to se godi v večji ali manjši meri na vsej progi med Trstom in Jesenicami. Namesto da bi poštni uradnik oddajal čakajočemu poštenu selu pošiljatve za Avče, mu daja na pr. one za Plave, a one za Ročinj, za Renče pri Gorci in obratno, in to tako vsevprek kakor v kaki Babiloniji. Ljudstvo, trgovina in promet pa trpe in to vse radi slovensčine nezmožnih uradnikov. Kako gre poštna direkcija v Trstu „vedno na roko nam Slovencem“, nam kričeče kažejo te razmere. Kako dolgo bo še trajalo to — to bi radi vedeli slovenski davkoplačevalci.

Iz Krmina. Podružnica sv. CM v Krminu je poslala rodoljubom naslednjo prošnjo:

V Krminu smo letos ustanovili podružnico sv. CM, ki naj drami in zbira naše rojake v krog ter tako ohranja svojemu rodu. Podružnica pa bo tudi skrbela, da se naša mladina — naša nada — ne bo potujčevala in izneverjala svojim očetom. Podpirala bo tudi našo „Narodno šolo“, ki mora biti mila in ponos vsakemu pravemu, zavednemu Slovincu.

Podružnica bo pa le tedaj kos stavljena si nalogi, ako bo kar največje število zavednih Slovencev zbranih v njenem krogu. Vabimo torej Vas tem potom, da blagovolite kot zavedni Slovenec pristopiti k naši podružnici, ter ji gmotno in moralno pripomočite.

KAROL TROST

poduradnik pri drz. železnici

je po dolgi in mučni bolezni v 43. letu svoje starosti danes ob 6. uri zjutraj v Gospodu zaspal.

Žalujoča rodbina naznanja prežalostno vest vsem sorodnikom in prijateljem.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v torek, dne 28. t. m. ob 10. uri zjutraj iz norišnice na Vrdeli pri Sv. Ivanu naravnost na pokopališče k Sv. Ani.

TRST, dne 26. maja 1912.

Žalujoča rodbina.

NOVO POGREBNO PODJETJE

Trst, Corso 47.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu naznanja tužno vest, da je preminil v nedeljo, dne 26. t. m. njegov večletni odbornik, gospod

IVAN GODINA

posestnik v Škednju.

Pogreb pokojnika se je vršil danes, 27. t. m.

Vrlemu sodelavcu na našem narodnem polju blag spomin!

V TRSTU, dne 27. majnika 1912.

Politično društvo „Edinost“.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ naznanja, da je v nedeljo, dne 26. majnika 1912, preminil njen dolgoletni marljivi odbornik, gospod

IVAN GODINA

posestnik v Škednju.

Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 27. majnika 1912.

TRST, dne 27. majnika 1912.

Tržaška hranilnica in posojilnica.

Vsemu svojemu članstvu in prijateljem naše družbe naznanjamo tem potom žalostno vest, da je preminil v nedeljo, dne 26. t. m. dolgoletni marljivi član in tajnik naše družbe, gospod

Ivan Godina

posestnik v Škednju.

Pogreb se je vršil danes, dne 27. t. m.

Možu, ki je z vso vnemo sodeloval za napredek naše družbe in kmetijstva v njenem področju, večni spomin!

V TRSTU, dne 27. majnika 1912.

Kmetijska družba za Trst in okolico.

Gospodarsko društvo v Škednju naznanja vsem prežalostno vest, da je gospod

Ivan Godina

večletni predsednik zadruge

danes mirno v Gospodu zaspal.

ŠKEDENJ, dne 26. maja 1912.

„Gospodarsko društvo“ v Škednju.

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani in nepozabni soprog in oče, gospod

Ivan Ravbar

posestnik in župan na Repentabru (v Dolu), član šolskega sveta in bivši član cestnega odbora

26. t. m. ob 10. zjutraj zaspal v Gospodu.

Pogreb zemskih ostankov preljubega pokojnika bo v torek, dne 28. t. m. ob 10. zjutraj iz hiše žalosti.

REPENTABOR, 26. maja 1912.

Za tiho sožalje prosi družina Ravbar.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni soprog, ozir. brat in oče

ANTON ZOBEC

železniški uradnik v poklju

v starosti 52 let, po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajočce, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 29. t. m. iz ulice Margherita št. 3 v cerkev sv. Antona.

TRST, dne 27. maja 1912.

Žalujoči ostali.

Novo pogrebno podjetje, Trst, Corso 47.

moči do cilja — do boljše bodočnosti našega naroda.

Zbog mele članarine letno 2 K upamo, da se vaše blagorodje zanesljivo pridruži članom naše podružnice; hvaležnost Vam bodo vračala naša srca, naša mladina in lepša milejša bodočnost našega naroda.

Vesti iz Istre.

Izlet „Istarskog Sokola“ v Promonturo. Iz Pule 25. maja 1912. Tukajšnji „Sokol“ se je že več tednov pripravljaj na izlet v lepo vasico Promonturo, oddaljeno 12 km od Pule. Te nakane je prijavil politični oblasti, ki je tudi dovolila izlet brez vsacega prigovora. Dotično dovoljenje je bilo priobčeno v četrtek dne 25. t. m. Cima sta italijanski društvi „Edera“ iz Pule in „Agricolo di Cultura“ iz Sisana izvedeli za to, sta tudi oni napovedali izlet v Promonturo za isti dan. Vsled tega je prepovedala pol. oblast tudi „Sokolu“. Izlet tako, da ne sme nobeno društvo v Promonturo. Pomniti moramo, da je društvo „Edera“ strogo iredentistično društvo dočim je „Agricolo di Cultura“ po imenu agrarno, sicer pa nima nič manje iredentističnih tendenc nego „Edera“.

Da se je politična oblast zbal par kričavev in prepovedala „Sokolu“ izlet — je sploh nerazumljivo. Oblastim bi bilo celo v dolžnost, da podpirajo društvo, kakoršnje je „Sokol“, ki tako lepo skrbi za fizično in moralno vzgojo mladine. Na drugi strani sta pa obe imenovani italijanski društvi iredentistični, ki pač ravno od avstrijskih oblasti ne bi zaslužili nikakih ozirov.

Odočilno pa je pri tem dejstvo, da je Promontura glasom rezultata zadnjega ljudskega štetja h r v a t s k a vas. Šteje namreč 649 Hrvatov, 29 Italijanov, 2 Nemca in 1 Čeha. A pri tem ne smemo pozabiti, da je ljudsko štetje izvela preslavna puljska občina. S tem je že rečeno, da so nje organi falzificirali, kolikor se je dalo. V resnici ni niti enega Italijana v Promonturi. Kar je označeno tam za Italijana, to so le kreature slavnega župnika dona Maticha iz Dalmacije!

In vspricho tacih razmer prepoveduje politična oblast „Sokolu“ izlet v izključno hrvatsko vas! To je nerazumljivo in je vredno najhujše graje. Kdo ima zopet pri tem prste vmes, nam je dobro znano; ali politični oblasti v Puli bodi povedano, da si hočemo to dobro zapomniti. Ni nam znano, ali vložil „Sokol“ pritožbo proti tej prepovedi. Menimo pa, da bi namestništvo, uvažujoč obstoječe razmere, vendar dovolilo izlet.

Ciril-Metod veselica v Klanecu. — Krasen spomladanski dan spravil je tudi mene minolo nedeljo v prijazni Klanec na veselico Cir.-Met. podružnice. Udeležba ni bila taka, kakor jo je pričakovati na prireditvi, ki jej je dobiček določen najčistejšim namenom!

Med udeleženci smo imeli čast videti tudi gg. d. r. Mandiča in d. r. Črneti.

Pivo je nastopilo društvo „Slavnik“ iz Klanca z Sattnerjevo „Na planine“. Glasovi so bili čisto ubrani, le upoštevalo naj bi se malo bolj piano, forte cres., decres. To je od navadnih ljudi možno doseči le z velikim trudom in potrpljenjem, a „Slavnik“ se zdi, da je „roba malo bolj zbrana“, česar pa ne bi priporočali našim voditeljem, ampak družili naj bi v okrilju pevskega društva vse, kar rado poje in — to se razume — ima posluha! Tudi pevovodja g. P. nam ne bode štel v zlo pripombe: čemu se stiskati za pevci? Pevovodja stoj v sredini med pevci!

Društvo „Vodnik“ iz Doline je častno izvajalo Volaričevo: „Gospodov dan“ pod vodstvom g. učitelja Suca. Glasovi so bili v lepi harmoniji in pravem razmerju, kar se pri naših društvih na deželi navadno ne dogaja! Pevce društva „Vodnika“ spremljati so tudi drugi vili Dolinčani, tako, da je njih število presegalo 50. Čast, komur čast!

„Venec“ iz Kozine z Volaričevo: „Slovenski svet“ pa ni za ta nastop zaslužil in ne odnesel — venca. Premalo priprave! Tako se greši na splošno pri nas na deželi!

Ugajal nam je nastop brezoviške „Čitalnice“ z živo veselo pesmijo. Tako je prav. Počasneje, ali celo v mol-akordih naj spadajo izvežbanim pevcem! „Zvezda“ iz Hrpelja v oktetu Sokolov je častno nastopila pod vodstvom gosp. Dekleve s Klaič-ovo „Svračanje“. Ugajalo nam je posebno niansiranje. — Zbor iz Črnotič pod vodstvom marljivega učitelja g. Brčeta je izvajal Foersterjevo „Ali ni-li zemljica krasna“. Zbor je nov, toda marljivost gosp. Brčeta, vztrajnost in veselje pevcev in pevk nam zagotavlja, da se zbor še povzdigne in bo delal čast našim Črnotičem!

Beka, majhna vasica v bližini Klanca, ki ne šteje niti 100 oseb, je nastopila s častnim številom 18 mladih moči, ki se ne plašijo truda, ne žrtve. Beka, naj bo v izglede mnogim, mnogim večjim vsem!

Izven programa je nastopilo 7 brkinskih gospodov s pesmijo „Slovo“ in čveterospev iz Hrpelja. Oboji so morali na splošno zahtevo ponoviti.

O igri pa ne morem soditi, ker mi ni bila dana sreča, da bi videl na oder! Je pač nekaj čudnega. Kakor hitro se začne igra, takoj vse na ograje, stolice, mize,

drevesa itd., tako, da oni štirje, ki so pred odrom nekaj vidijo in slišijo, drugi pa nič! To naj se enkrat odpravi.

Konečno še majhna opazka. Na Ciril-Metodovih prireditvah naj bi bil na programu vedno tudi govor, ki naj bi občinstvu slikal pomen, korist, ogromne troške družbe, kajti, še imamo ljudi, ki si predstavljajo družbo kakor jasli, iz katerih potem „dohtarji“ in druga gospoda jedo in plijejo.

Druge slovenske dežele

Falsifikacije volilnih imenikov za kranjsko trg. in obrtno zbornico pred sodiščem. Pred celjsko poroto se je minuli teden vršila kazenska razprava proti Ivanu Erzenju, Ivanu Kregarju, gospej Frančiški Štefe (soproga „Slovenčevega“ urednika g. Štefeta) in Elizabeti Kregar (soprogi g. Ivana Kregarja), ki so bili obdolženi, da so o priliki volitev v trgovsko in obrtno zbornico kranjsko falsificirali volilne imenike, oziroma davčni kataster, da bi na podlagi teh falsifikacij pripomogli SLS do večine v zbornici.

Po tridnevni razpravi so porotniki soglasno zanikali vsa vprašanja, ki zadevajo falsifikacije volilnih imenikov, na kar je sodni dvor izrekel razsodbo, s katero so bili vsi obtoženci oproščeni.

Mali oglasi

Šivalni stroj Singer se proda v Via Romagnola 26, I. Kren. 1141

Birmanske botre in botri!

Vaš edini fotograf je ANTON JERKIC, Trst, Via delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7.

Andrej Mihalič v Kastelcu pri Dolini št. 17 ima na prodaj 70 hektolitrov vina prve vrste. 1133

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno drugo mizarsko delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28, ogel Torquato Tasso. 558

Na prodaj so vrata, okna, stopnice, lijk, okvirji za okna vsake velikosti itd. Ugodna prilika. Piccardi 18. 1037

Buffet Quisisana

Trst, via G. Carducci 9.

Priporočam vedno sveže marčeno in „bok“ pivo, izvrstna bela in črna vina ter vermouth in marsalo. — Topla in mrzla jedila. — Se priporoča

Fr. Steinberger.

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

Trst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8 — 9 & 2 — 3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1. —

Nova trgovina jestvin in kolonijalnega blaga

Mate Lovrič

Trst, ul. Guardia št. 26

(ogel ulice Rivo)

Prodaja olja in mila ter drugih stvari za perle. Vino in likerji v steklenkah. Blago vedno sveže in cene jako zmerno. Priporoča se c. občinstvu za obilen poset.

Išče se kompanjon

trezen značaj, dobro izvežban v betonski stroki, ki bi mrgel založiti nekaj kavcije. Oziralo se bo samo na zmožne in podjetne reflektante. Uspeh podjetja je siguren, ker ni v bližini nobene konkurence. — Resne ponudbe na inseratni oddelke Ednosti pod „Kompanjon št. 1097“.

Mehanična delavnica

Alarik Lantschner

zapis. cenilec Trst, Via Geppa št. 12
Pod ulico: Ulica Felice Venezian 14, vogal ulica Cavana. — Telefon 138.

Ekskluzivno zastopništvo in zaloga svetovnoznane tovarne koles (bicikljev) in motociklet STIRIA tvrdke Joeh Puch & Co. v Gradcu Hürköpff Neumann kakor tudi tu- in inozemskih tvrdke veliko zalogo pritlikin. Zaloga in upoljava elektr. zvoncov. — Sprejme kakoršnosibodi popravo v svoji stroki. (720)

„SPARKLET“
za takojšnjo prirejanje vseh mrzlih šumečih pijač, kakor sodovke, limonade, šumečih belih in rdečih vin, kakor tudi umetnih mineralnih vod z dodatkom mineralnih ploščic

trgovina in industrija
železa deln. društvo Greinitz
TRST

== BIRMA! ==
Velika zaloga predmetov za birmo!
Leone Fano, zlatar
Trst, Passo San Giovanni št. 1. — Filialka v Poreču.

Zlata verižica z uro, dvojni pokrov, za dečke	od kron 70 — dalje
Zlata verižica in srebrna ura, dvojni pokrov, za dečke	34 —
Verižica čez prsa in zlata ura, za dečke	76 —
Verižica čez prsa in sreb. ura (tula) za dečke	48 —
Srebrna verižica in ura, dvojni pokrov, za dečke	16 —
Collier z zlatim obeskom, za deklice	14 —
Dolga verižica z zlatim obeskom, za deklice	28 —
Dolga verižica in zlata ura z dvoj. pokr., za deklice	32 —
Dolga verižica in zlata ura z nav. pokr., za deklice	47 —
Dolga zlata verižica in srebrna ura z dvoj. pokr.	36 —
Zlate zapestnice za deklice	11 —
Uhani z dijamanti udelani v zlato za deklice	25 —

Bogat izbor uhancev, prstanov, dijamantov, briljantov, srebrnine itd. itd. po ugodnih cenah. — Kupuje se zlato, srebro in dragocenosti proti izplačilu najvišjih dnevnih cen.

Aristide Gualco - Trst
via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.
Odlikovana žuvarna (z zlato svetiljo) cev in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.
Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerno, delo točno.

:: 60.000 kron ::
blaga, deloma poškodovanega, se proda
RADI POŽARJA
po najnižjih cenah
v manufakt. trgovini
KARL ANDREJČIČ
v Trstu, ulica Malcanton šte. 10-12
Poslužite se prilike.